

FM: Jūnijā pieauga gan pārtikas, gan nepārtikas preču mazumtirdzniecība

Publicēts: 29.07.2020.

Jaunami

Latvijas mazumtirdzniecības nozarē pēc apgrozījuma krituma šā gada martā, aprīlī un maijā, ko noteica COVID-19 krīze, jūnijā tika reģistrēta salīdzinoši spēcīga izaugsme. Kā liecina Centrālās statistikas pārvaldes dati, salīdzinot ar iepriekšējā gada jūniju, tirdzniecības apjomi salīdzināmās cenās palielinājās par 4,6%. Tā kā šā gada 10. jūnijā beidzās valstī noteiktā ārkārtējā situācija, tika atvieglota vai atcelta liela daļa ar COVID-19 izplatības samazināšanu noteikto ierobežojumu, tādējādi pozitīvi ietekmējot ekonomisko procesu norisi, tajā skaitā tirdzniecības nozares aktivitāti Latvijā.

Nemot vērā svārstīgās apgrozījuma pārmaiņas, kas šā gada pirmajā pusē reģistrētas mazumtirdzniecībā, pusgadā kopumā nozare saglabājusi iepriekšējā gada līmeni, apgrozījumam palielinoties par 0,3%. Jāatzīmē, ka citās Eiropas Savienības (ES) valstīs mazumtirdzniecības rezultāti COVID-19 krīzes iespaidā bija ievērojami sliktāki. Piemēram, aprīlī, kad tirdzniecības apjomi Latvijā bija sarukuši par 8,9%, ES-27 šis kritums bija divreiz straujāks, savukārt maijā, mazumtirdzniecības apgrozījumam Latvijā samazinoties par 0,4%, ES-27 kritums veidoja 4,2%. Dati par tirdzniecības rezultātiem jūnijā ir pieejami tikai nelielam valstu skaitam, taču arī šie ierobežotie dati liecina par pakāpenisku tirdzniecības atgūšanos ES dalībvalstīs, piemēram, Lietuvā mazumtirdzniecības apgrozījums jūnijā bija palielinājies nedaudz straujāk nekā Latvijā – par 5,1%.

2020. gada jūnijā mazumtirdzniecības pieaugumu Latvijā noteica gan pārtikas, gan nepārtikas, tai skaitā autodegvielas, pārdošanas apjomu kāpums. Mazumtirdzniecības apjomi pārtikas veikalos šā gada jūnijā, salīdzinot ar pērnā gada jūniju, palielinājās par 5%, kā rezultātā pusgadā kopā tirdzniecība pārtikas veikalos gada griezumā bija palielinājusies par 2,9%.

Straujāku pieaugumu jūnijā uzrādīja auto degvielas mazumtirdzniecība – tās pārdošanas apjomi bija par 7,2% augstāki nekā pirms gada. Pēdējo mēnešu laikā degvielas tirdzniecības dinamiku no vienas puses pozitīvi ietekmēja krītošās naftas cenas pasaules tirgos, kas atspoguļojās zemākās degvielas cenās arī vietējā tirgū – jūnijā vidējā degvielas cena Latvijas degvielas uzpildes stacijās bija par 16% zemāka nekā pirms gada. Taču no otras puses degvielas patēriņu ierobežoja zemāks pieprasījums saistībā ar COVID-19 ierobežojumiem, kuru rezultātā tika ietekmēta iedzīvotāju pārvietošanās nepieciešamība. Līdz ar to 2020. gada sešos mēnešos kopā degvielas tirdzniecības apjomi palielinājās mēreni – par 1,3%.

Pārējo nepārtikas preču, atskaitot degvielu, mazumtirdzniecības apjomi jūnijā pieauga par 3,3%. Straujākos pārdošanas apjomu kāpumus nepārtikas preču grupā uzrādīja sporta preču un spēļu tirdzniecība (+38,4% gada griezumā), mājsaimniecības elektropreču tirdzniecība (+36%), kultūras preču un atpūtai paredzēto preču tirdzniecība (+27,7%). Apgrozījuma kāpums reģistrēts arī citās nepārtikas preču grupās, tai skaitā turpināja pieaugt e-tirdzniecības apjomi, pēc strauja krituma iepriekšējos trīs mēnešos jūnijā izaugsmi uzrādīja apģērbu un apavu mazumtirdzniecība. Spēcīgs pieaugums jūnijā reģistrēts farmaceitisko un medicīnisko piederumu mazumtirdzniecībā.

Toties apgrozījums turpināja sarukt ar būvniecību saistīto produktu tirdzniecībā, jūnijā metālizstrādājumu, krāsu un stikla mazumtirdzniecībai samazinoties par 2,9%. Kritums turpinājās arī informācijas un komunikācijas tehnoloģiju iekārtu mazumtirdzniecībā, kā arī lietotu preču mazumtirdzniecībā un mazumtirdzniecībā stendos un tirgos. Jāatzīmē, ka tirdzniecības apjomu sarukums šajās produktu grupās jūnijā bija vājāks nekā iepriekšējos mēnešos, tādējādi ekonomiskajai un epidemioloģiskajai situācijai Latvijā turpinot uzlaboties, nākamajos mēnešos arī šajās preču grupās, iespējams, atjaunosies izaugsme. Tīkmēr 2020. gada pirmajā pusgadā visu nepārtikas preču, izņemot degvielu, tirdzniecība bija par 2,3% zemāka nekā atbilstošā laika periodā pirms gada.

Latvijas Bankas dati rāda, ka visa 2020. gada laikā ir samazinājies mājsaimniecībām izsniegto patēriņa kredītu apjoms, un jo īpaši dziļi kritumi reģistrēti tieši COVID-19 krīzes "piķa" mēnešos. Tā, piemēram, aprīlī no jauna izsniegto patēriņa kredītu apjoms gada

griezumā saruka par 62% un maijā – par 48,4%. Turklāt mājsaimniecību noguldījumi jūnijā turpināja pieaugt līdzīgā tempā kā iepriekšējos divos mēnešos – par 10%. Šie dati liecina, ka apgrozībā esošo līdzekļu apjoms šobrīd varētu būt augstāks, taču COVID-19 radītās sekas ir ietekmējušas patērētāju paradumus un iedzīvotāju finansiālo situāciju, kā rezultātā patērētāji pašlaik ir piesardzīgi savos tēriņos.

<https://www.fm.gov.lv/lv/jaunums/fm-junija-pieauga-gan-partikas-gan-nepartikas-precu-mazumtirdznieciba>